

?La història de la vaga més important de la nostra història

Jordi Martí Font recomana el llibre que acaba de publicar Ferran Aisa sobre la vaga de la Canadenca que fa 100 anys va permetre aconseguir la jornada de 40 hores setmanals | «És en la síntesi de lluita i tàctica, de pensament a llarg termini i pràctica resolutiva sense dubtar massa on podem situar els factors que determinaren que una vaga petita com totes les que comencen en la perifèria esdevingués general, revolucionària i aportés una millora de les condicions de la classe obrera que es manté fins a avui»

Cua per comprar carbó durant la vaga de la Canadenca. La foto del Fons Brangulí que il·lustra la portada del llibre de Ferran Aisa | Fons Brangulí

Hi ha països que, quan parlen del seu passat, lloen reis i reines, generals o altres tipus de militars, criminals de diverses formes i maneres que, davall de corones o altres tipus de barrets, han prestat servei al manteniment d'un petit grup dirigent al capdavant de la societat, a qui s'ha ensenyat a lloar-los. Al nostre, de país, lloar reis i reines medievals era una feina per a què ens preparaven els amos de cada un dels moments passats, però lloar-nos a nosaltres mateixes és molt més modern, democràtic i, sobretot, sa.

I per lloar-nos a nosaltres mateixos, res millor que lloar les lluites i les lluitadores que ens van precedir i que van aconseguir les més grans conquestes socials de què continuem gaudint. En la societat industrial basada en el salari i en les classes, que amb el seu combat fan que la història camini, la conquesta de la jornada de les vuit hores és una fita que caldria recordar cada any, cada mes i cada minut, totes les persones que ens dediquem a vendre la nostra força de treball, ja sigui físic o intel·lectual, a canvi d'un salari i en un horari concret, o no tan concret.

Ara bé, per conèixer el nostre passat cal treure la pols de munts de romanalles antigues i passades de moda i de voltes que apuntalen i mantenen precisament la desmemòria per tal que,

sense conèixer el passat, mai no ens mirem el futur amb ganes i possibilitats de canvis a fons, de canvis estructurals. És per això que la vaga de la Canadenca té tan poca literatura al seu voltant i tan pocs referents bibliogràfics accessibles. Això acaba de canviar fa només uns mesos.

L'incansable historiador Ferran Aisa ha tret al carrer dos llibres, un en català i l'altre en castellà, sobre la vaga que ens va portar la jornada de vuit hores, la vaga de la Canadenca, dos llibres que són un i que cal llegir per tal de saber d'on venim i, si ens volem moure de lloc, què cal fer o què calia fer en uns moments determinats per aconseguir-ho.

Era 1919 i la lluita per les vuit hores de jornada laboral era un objectiu compartit per la majoria de la classe obrera catalana, que des de 1870 s'organitzava de forma molt majoritària en un sindicat anarquista, la CNT en aquell moment. 44 dies de vaga acabaren el 3 d'abril amb un Reial Decret en què el Govern espanyol del comte de Romanones decretava la jornada laboral de 40 hores setmanals. A finals de 1918, s'havia iniciat un conflicte entre l'empresa Canadian Bank of Commerce of Toronto (coneguda com La Canadenca) i els seus obrers del pantà de Camarassa. Era un conflicte que derivaria en una vaga que començava de forma oficial el 5 de febrer de l'any següent i que tindria molt diversos episodis que Aisa explica amb multitud de dades en aquest llibre, *La vaga de la canadenca. La conquesta de les vuit hores*, que ha publicat Edicions del 1984 en la seva versió catalana.

El llibre ressegueix cada un dels moments de la vaga i analitza l'entorn social i històric en què es desenvolupà la que, sense cap mena de dubte, continua essent la vaga més important de la història dels Països Catalans i que va comptar amb dirigents obrers de la talla de Simó Piera, Àngel Pestaña o, sobretot, Salvador Seguí, la figura del qual esdevingué mítica alhora que decisiva tant en el combat com en les negociacions que se'n derivaren.

És aquesta la història que cal que coneguem, és aquest el relat del passat que ens convé, és aquesta la mirada que ens pot donar eines prou potents per esdevenir resolutius i no només teòrics, pensadores i no només pràctiques. Perquè és en la síntesi de lluita i tàctica, de pensament a llarg termini i pràctica resolutiva sense dubtar massa on podem situar els factors que determinaren que una vaga petita com totes les que comencen en la perifèria esdevingués general, revolucionària i aportés una millora de les condicions de la classe obrera que es manté fins a avui, tot i que ja sabem perfectament que els amos no paren de fer mans i mànigues, i en molts casos ho acaben aconseguint, per tal que perdem tot si cada un dels drets col·lectius de què gaudim, tots ells aconseguit lluitant, tots ells aconseguits venent.